

ЖШС ««Бөбек kids» жеке бөбекжайы

«Баланы тәрбиелеудің 10 қағидасы» Ата-анаға кеңес

Бала – отбасының бақыты, болашағы және ең қымбат қазынасы. Оның бойындағы жақсы қасиеттер ең алдымен отбасындағы тәрбие арқылы қалыптасады. Төмендегі қағидалар балаңыздың жан-жақты дамуына және бақытты тұлға болып өсуіне көмектеседі.

1. Балаңызды сөзсіз жақсы көріңіз.

Оған махаббатыңызды күн сайын жылы сөзбен, мейіріммен және қамқорлықпен білдіріңіз.

2. Өзіңіз үлгі болыңыз.

Балалар естігенінен гөрі көргенін тез қабылдайды. Сіздің іс-әрекетіңіз – балаңыз үшін ең үлкен тәрбие.

3. Баланы тыңдай біліңіз.

Оның ойын бөлмей тыңдап, пікірін құрметтеңіз. Бұл өзіне деген сенімділігін арттырады.

4. Жақсы ісін мақтап, қолдаңыз.

Шынайы мақтау баланың ынтасын арттырып, жаңа жетістіктерге жетелейді.

5. Тәртіп пен мейірімділікті қатар ұстаныңыз.

Отбасында түсінікті ережелер болсын және олардың орындалуын сабырмен талап етіңіз.

6. Баланың дербестігін дамытыңыз.

Өзі жасай алатын істерді өзіне тапсырып, жауапкершілікке үйретіңіз.

7. Бірге сапалы уақыт өткізіңіз.

Кітап оқыңыз, бірге ойнаңыз, серуендеңіз, әңгімелесіңіз. Бұл отбасы арасындағы байланысты нығайтады.

8. Баланың сезімін құрметтеңіз.

Қуанышы мен ренішін түсінуге тырысыңыз. Сезімін еркін жеткізуіне мүмкіндік беріңіз.

9. Ұлттық және адамгершілік құндылықтарды дарытыңыз.

Үлкенді сыйлауға, кішіге қамқор болуға, адалдыққа, еңбекқорлыққа және туған елін құрметтеуге тәрбиелеңіз.

10. Әр баланың жеке тұлға екенін ұмытпаңыз.

Оны өзгелермен салыстырмай, өз қабілетін дамытуға қолдау көрсетіңіз.

Қорытынды

Бала тәрбиесі – махаббат, шыдамдылық және күнделікті еңбектің жемісі.

Отбасындағы жылы қарым-қатынас, өзара сыйластық пен түсіністік баланың бақытты әрі табысты болып өсуінің негізін қалайды.

Есте сақтаңыз:

«Балаға берген ең үлкен мұра – дұрыс тәрбие.»

Балаңызға бүгінгі мейіріміңіз – оның жарқын болашағына салынған сенімді қадам!

«Балаңызбен жақынырақ танысайық»

Ата-аналарға арналған сауалнама

Құрметті ата-ана!

Бұл сауалнама балаңызды жақынырақ тануға, оның қызығушылықтары мен жеке ерекшеліктерін анықтауға көмектеседі. Сұрақтарға шынайы жауап беруіңізді сұраймыз.

Баланың аты-жөні: _____

Жасы: _____

Тобы: _____

Толтырған күні: _____

Сауалнама сұрақтары

1. Балаңыздың сүйікті ісі қандай?

2. Қандай ойындарды ойнағанды ұнатады?

3. Сүйікті ертегісі немесе мультфильмі қандай?

4. Балаңыздың жақсы көретін тағамы қандай?

5. Үйде қандай ойыншықпен жиі ойнайды?

6. Балаңыз қандай мінез ерекшеліктерімен көзге түседі?

7. Балаңыз неден қорқады немесе мазасызданады?

8. Балаңызды не қуантады?

9. Үйде қандай міндеттерді өздігінен орындайды?

10. Қандай қабілеті немесе таланты бар деп ойлайсыз?

11. Құрдастарымен қарым-қатынасы қандай?

☐ Өте жақсы

☐ Жақсы

☐ Қанағаттанарлық

☐ Қиындықтар кездеседі

12. Балаңыздың денсаулығына қатысты ескеретін ерекшеліктері бар ма?

13. Балаңыздың жақсы қасиеттерін атаңыз.

14. Қандай дағдыларын дамытқыңыз келеді?

15. Балабақшадан қандай қолдау немесе көмек күтесіз?

Қосымша пікіріңіз бен ұсыныстарыңыз:

Рақмет!

Сіздің жауаптарыңыз балаңызды жақсырақ танып, оның жеке ерекшеліктеріне сай қолдау көрсетуге және тиімді оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастыруға көмектеседі.

Мектеп жасына дейінгі балалардың тілін дамытудағы ойын технологиялары мен ұсақ моториканың маңызы

Баланың жан-жақты дамуы – қоғамның болашағын қалыптастыратын маңызды міндеттердің бірі. Мектеп жасына дейінгі кезең – тілдік, танымдық және шығармашылық қабілеттердің қарқынды дамитын шағы. Осы кезеңде баланың сөздік қоры молайып, сөйлеу мәдениеті қалыптасады, ойын еркін жеткізуге дағдыланады.

Қазіргі таңда мектепке дейінгі білім беру жүйесінде ойын технологияларын қолдану – білім берудің ең тиімді әдістерінің бірі. Себебі бала үшін ойын – өмірдің өзі. Ойын барысында бала қоршаған ортамен танысып, қарым-қатынас жасауға, өз ойын айтуға, тыңдауға, салыстыруға, талдауға үйренеді.

Сонымен қатар ғалымдардың зерттеулері бойынша баланың саусақтарының ұсақ қимылдарының дамуы сөйлеу орталығының жетілуімен тығыз байланысты. Сондықтан ұсақ моториканы дамыту жұмыстары тіл дамыту сабақтарының ажырамас бөлігі болып табылады.

Ойын технологиясының бала тілін дамытудағы рөлі

Ойын технологиясы – баланың қызығушылығын арттыра отырып, білімді табиғи жолмен меңгертуге бағытталған педагогикалық әдіс.

Ойын кезінде бала:

- еркін сөйлейді;
- сөздерді дұрыс қолданады;
- сөйлем құрайды;
- өз ойын дәлелдеуге тырысады;
- тыңдай біледі;
- сұрақ қояды;
- пікір алмасады.

Ойын барысында баланың сөздік қоры күн сайын толығып, байланыстырып сөйлеуі дамиды.

Белгілі педагог В.А.Сухомлинский:

"Ойынсыз толыққанды ақыл-ой тәрбиесі болмайды" – деген.

Ал Л.С.Выготский ойынның баланың психикалық дамуының негізгі көзі екенін дәлелдеген.

Тіл дамытудағы ойын технологиялары

Балалардың жас ерекшелігіне сәйкес әртүрлі ойындар ұйымдастырылады.

Дидактикалық ойындар

Бұл ойындар жаңа сөздерді меңгеруге мүмкіндік береді.

Мысалы: «Артық затты тап», «Кім не істейді?», «Не өзгерді?», «Қайда орналасқан?», «Сипаттап бер». Осындай ойындар арқылы балалар заттардың атауын, қасиеттерін, әрекеттерін үйренеді.

Сюжеттік-рөлдік ойындар

Балалар түрлі мамандықтардың рөлін сомдайды.

Мысалы: Дәрігер, Дүкенші, Мұғалім, Аспаз, Құрылысшы. Бұл ойындарда балалар диалог құрып, сұрақ қойып, жауап беруге үйренеді.

Саусақ ойындары

Саусақ ойындары ұсақ моториканы дамытумен қатар сөйлеуді жетілдіреді.

Мысалы: «Бес саусақ», «Қуырмаш», «Отбасы», «Моншақ тізіміз». Өлеңмен бірге орындалатын саусақ жаттығулары есте сақтауды да дамытады.

Логикалық ойындар

Пішіндерді сәйкестендіру, Суреттерді ретімен орналастыру, Жұмбақ шешу, Ребустар, Ассоциациялық ойындар. Бұл ойындар баланың ойлау қабілетімен бірге тілін де дамытады.

Ұсақ моторика – қолдың, саусақтардың дәл әрі үйлесімді қозғалыстары.

Баланың түйме тағуы; қарындаш ұстауы; сурет салуы; қайшымен қиюы; ермексаз илеуі; моншақ тізуі; барлығы ұсақ моториканың дамуына әсер етеді. Ғалымдардың айтуынша, саусақ қимылы дамыған сайын баланың сөйлеуі де жақсы қалыптасады.

Ұсақ моториканы дамыту нәтижесінде:

- сөздік қоры көбейеді;
- дыбыстарды анық айтады;
- байланыстырып сөйлеуі дамиды;
- есте сақтау қабілеті артады;
- зейіні тұрақтанады;
- ойлау қабілеті жақсарады;
- шығармашылық қабілеті дамиды;
- жазуға дайындығы қалыптасады.

Сондықтан күнделікті ұйымдастырылған іс-әрекетте ұсақ моториканы дамыту міндетті түрде жүргізілуі қажет.

Ұсақ моториканы дамытуға арналған ойындар

Табиғи материалдармен ойын -бұршақ сұрыптау; күріш арасынан зат табу; тастармен өрнек құрастыру.

Құм терапиясы- әріп жазу; сурет салу; із қалдыру; ертегі құрастыру.

Су ойындары -қақпақтарды сүзгімен аулау; заттарды қасықпен тасу; түстерді ажырату.

Ермексазбен жұмыс -домалақ жасау; ширату; жануарлар жасау.

Қыстырғышпен ойын- Балалар түстеріне қарай қыстырғыштарды орналастырады.

Моншақ тізу-Түстерді ажыратып, белгілі бір реттілікпен орналастырады.

Мозаика құрастыру- Ұсақ бөлшектерден сурет құрастыру арқылы саусақ бұлшықеттері дамиды.

Қорыта айтқанда, ойын технологиялары мен ұсақ моториканы дамыту – мектеп жасына дейінгі балалардың тілін қалыптастырудың ең тиімді жолдарының бірі. Баланың қолының икемділігі мен сөйлеу қабілеті өзара тығыз байланысты. Сондықтан әрбір ұйымдастырылған оқу қызметінде, еркін ойын барысында және күнделікті іс-әрекетте ұсақ моториканы дамытуға арналған ойындарды жүйелі пайдалану қажет.

Ойын арқылы білім алған бала қызығушылықпен үйренеді, өз ойын еркін жеткізеді, қоршаған ортамен қарым-қатынас жасауға бейімделеді. Демек, ойын – баланың тек көңіл көтеру құралы емес, оның тұлғалық, танымдық және тілдік дамуының негізгі тетігі болып табылады.

Әкем, шешем және мен» қысқы эстафеталық сайыс

Мақсаты: Отбасы мүшелерінің бірлескен әрекетін нығайту, салауатты өмір салтын насихаттау, ептілікке, жылдамдыққа және ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

Жүргізуші: Қайырлы күн, құрметті ата-аналар, қадірлі қонақтар және сүйкімді бүлдіршіндер!

Қыс – ақ ұлпа қарымен, көңілді ойындарымен, шат күлкісімен ерекше мезгіл. Бүгін біз барлығымызды біріктірген «Әкем, анам және мен – қысқы эстафеталық ойын» атты отбасылық спорттық мерекемізге қош келдіңіздер!

Бүгінгі сайыста жеңістен бұрын ұйымшылдық, достық және көтеріңкі көңіл күй маңызды. Ендеше, барша қатысушыларға сәттілік тілейміз!

(Әуенмен командалар ортаға шығады.)

Жүргізуші:

Қарсы алайық, бүгінгі мерекеміздің басты кейіпкерлері – біздің белсенді отбасыларымыз!

(Командалар таныстырылады.)

1-эстафета «Аққала құрастыр»

Жүргізуші:

Қыс десе көз алдымызға аппақ қар мен әдемі аққала келеді. Ендеше алғашқы тапсырмада өздеріңіздің ептіліктеріңізді көрсетіңіздер.

Шарты: Әке, ана және бала кезекпен жүгіріп барып, аққаланың бөлшектерін орналастырады. Соңында аққаланы толық құрастырады.

(Музыка ойнайды.)

2-эстафета «Қар атысу»

Жүргізуші:

Қыстың ең қызықты ойындарының бірі – қар атысу. Бірақ біз бүгін дәлдік бойынша жарысамыз.

Шарты: Әр қатысушы кезекпен жасанды қарларды шелекке лақтырады. Ең көп дәл тигізген отбасы жеңімпаз атанады.

3-эстафета «Пингвиндер жарысы»

Жүргізуші:

Қыс әлемінде пингвиндер ерекше қимылдайды. Кәне, бүгін өзімізді пингвин сезініп көрейік.

Шарты: Допты тізенің арасына қысып, секіріп барып, белгіленген жерден айналып қайту.

4-эстафета «Шанамен серуен»

Жүргізуші:

Қыстың ең көңілді қызығы – шанамен сырғанау!

Шарты: Әке немесе ана баланы шанамен мәреге дейін апарып, кері қайтарады.

5-эстафета «Қар тазалаушылар»

Жүргізуші:

Қар көп жауған соң, оны тазалау да қажет болады.

Шарты: Күрекпен жасанды қарларды жинап, себетке салу.

Музыкалық үзіліс

Балалардың қыс туралы биі немесе әні орындалады.

Жүргізуші:

Міне, бүгін біз тағы бір мәрте отбасының бірлігі мен татулығы – ең үлкен байлық екеніне көз жеткіздік.

Барша қатысушыларымызға шын жүректен алғыс айтамыз. Балалардың қуанышы, ата-аналардың қолдауы – біздің ең үлкен жетістігіміз.

Ендігі кезекте марапаттау рәсіміне шақырамыз!

(Барлық командаларға дипломдар мен естелік сыйлықтар табысталады.)

Жүргізуші:

Құрметті ата-аналар, балалар! Қысқы мерекеміз сіздерге көтеріңкі көңіл күй, ұмытылмас әсер сыйлады деп сенеміз. Келесі кездескенше, аман-сау болыңыздар!

«Үй жағдайында баланың жас ерекшелігі бойынша ұсақ моторикасын дамыту»

Баланың ұсақ моторикасын дамыту – оның сөйлеу тілі, ойлау қабілеті, зейіні мен есте сақтауын жетілдірудің маңызды жолдарының бірі. Ұсақ моторика – қол мен саусақтардың дәл және үйлесімді қимылдары. Ғалымдардың зерттеулеріне сәйкес, саусақ қозғалысы мен баланың сөйлеу орталығы өзара тығыз байланысты. Сондықтан саусақ жаттығулары баланың тілінің дамуына оң әсер етеді.

Үй жағдайында ата-аналар қарапайым ойындар арқылы баланың ұсақ моторикасын тиімді дамыта алады. Мысалы, ермексазбен мүсіндеу, моншақ тізу, түйме немесе бұршақты сұрыптау, сурет салу, қағазды қию, жапсыру, конструктор құрастыру сияқты жұмыстар баланың қол бұлшықеттерін дамытып, шығармашылық қабілетін арттырады.

Баланың жас ерекшелігін ескеру өте маңызды. 2–3 жаста қарапайым саусақ ойындары мен үлкен бөлшектерден құрастыру ұсынылса, 4–5 жаста қиып-жапсыру, мозаика құрастыру, ал 5–6 жаста әріп элементтерін жазуға дайындайтын жаттығулар тиімді болады.

Ұсақ моториканы дамыту үшін арнайы құралдардың қажеті жоқ. Күнделікті тұрмыстағы түйме, қысқыш, қамыр, түрлі дәндер мен табиғи материалдарды пайдалану жеткілікті. Ең бастысы – ата-ананың балаға уақыт бөліп, бірге ойнауы.

Қорыта айтқанда, ұсақ моториканы жүйелі дамыту баланың мектепке дайындығын арттырып, оның тілінің, ойлау қабілетінің және шығармашылығының дамуына үлкен үлес қосады.

Ата-аналарға кеңес

- Балаңызбен күн сайын 10–15 минут дамытушы ойындар ойнаңыз.
- Саусақ жаттығуларын тақпақтармен бірге орындаңыз.
- Ермексазбен мүсіндеуге, сурет салуға, қиып-жапсыруға мүмкіндік беріңіз.
- Моншақ тізу, түйме тағу, бау байлау сияқты әрекеттерді бірге орындаңыз.
- Телефон мен теледидар уақытын шектеп, қолмен орындалатын ойындарды көбейтіңіз.
- Балаңыздың әр жетістігін мақтап, қызығушылығын қолдап отырыңыз.

Есте сақтаңыз: *«Баланың ақылы – саусақ ұшында»*. Сондықтан күнделікті қарапайым ойындардың өзі бала дамуына үлкен әсер етеді.

Ата-аналарға кеңес

«Мектепке баратын балаларға психологиялық қолдау көрсету»

Мектеп табалдырығын аттау – әр бала үшін маңызды кезең. Бұл уақытта бала жаңа ортаға, жаңа адамдарға және жаңа талаптарға бейімделеді. Сондықтан ата-ананың психологиялық қолдауы баланың мектепке деген оң көзқарасын қалыптастыруда ерекше рөл атқарады.

Ата-аналарға ұсыныстар:

- **Баланы қорқытпаңыз.** «Мектепке барсаң, қиын болады» деген сөздердің орнына мектеп туралы жағымды әңгімелер айтыңыз.
- **Баланың пікірін тыңдаңыз.** Оның қорқынышы мен қобалжуын түсініп, сабырмен қолдау көрсетіңіз.
- **Күн тәртібін алдын ала қалыптастырыңыз.** Ерте ұйықтап, уақытында оянуға үйретіңіз.
- **Өзін-өзі күтуге баулыңыз.** Киімін жинау, сөмкесін реттеу сияқты қарапайым дағдыларды меңгертіңіз.
- **Жетістігін мадақтаңыз.** Баланың әрбір жетістігін байқап, жылы сөзбен қолдап отырыңыз.
- **Салыстырмаңыз.** Әр баланың қабілеті мен даму қарқыны әртүрлі екенін есте сақтаңыз.
- **Бірге уақыт өткізіңіз.** Күн сайын балаңызбен сөйлесіп, кітап оқып, ойын ойнауға уақыт бөліңіз.
- **Эмоциялық қолдау көрсетіңіз.** Балаңызға оны қандай жағдайда да жақсы көретініңізді жиі айтып отырыңыз.

Есте сақтаңыз!

Мектепке дайындық – тек әріп танып, санай білу емес. Ең бастысы – баланың өзіне деген сенімі, жаңа ортаға бейімделуі және оқуға деген қызығушылығы. Ата-ананың мейірімі, қолдауы мен түсіністігі баланың мектеп өмірін қуанышпен бастауына көмектеседі.

«Бақытты бала – сенімді ата-ананың қолдауымен өседі!»